

Raaka-ainehintoihin on keväästä lähtien vaikuttanut USA:n ja Iranin välinen sotatilanne, tämä on näkynyt etenkin logistiikkakustannuksissa ja osittain myös tuotantokustannuksissa kohonneina energiakustannuksina. Hormuzin salmen kautta Iranissa kulkee 25 % maailman raakaöljystä, siksi sillä on ollut niin merkittävä vaikutus raakaöljyn hintaan ja kustannuksiin. Raaka-öljyn hinta laski kesällä rauhanneuvotteluiden aikaan, mutta nousi jälleen kun rauhan sopimukset eivät ole pitäneet. Suezin kanavalla on edelleen ongelmia huthikapinallisten kanssa ja valtaosa kaukoidän merirahdeista kiertää edelleen Afrikan. Toimitusajat ovat edelleen pitkät ja kustannukset ovat kasvaneet. Yritykset ovat siirtäneet kohonneet kustannukset erilaisiin logistiikkalisämaksuihin tai suoraan raaka-aineiden hintoihin.

Tyynellä merellä on käynnistymässä El Niño -sääilmiö ja sen ennustetaan kehittyvän loppuvuoden aikana harvinaisen voimakkaaksi. El Niño nostaa väliaikaisesti maapallon keskilämpötilaa ja se aiheuttaa voimakkaita sääilmiöitä: osa alueista kärsii kuivuudesta ja kuumuudesta ja osa tulvista ja myrskyistä. Vaikka ilmiö syntyy Tyynellämerellä sen vaikutukset ulottuvat koko maapallolle. Euroopassakin on jo nähty erittäin korkeita lämpötiloja, lisäksi useassa maassa on esiintynyt metsäpaloja. Nämä yhdessä energiakriisin ja geopoliittisten jännitteiden kanssa voivat vaikuttaa maailmantalouteen sekä raaka-aineiden hintatasoon.

PROTEIINIT

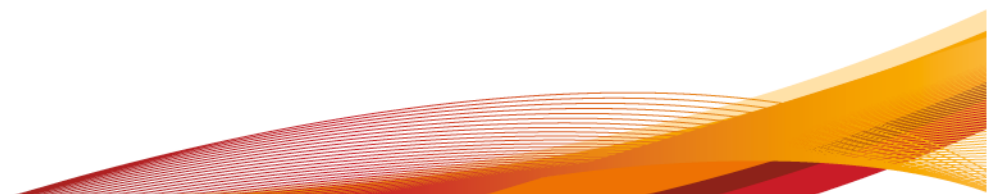
Alkuvuodesta kananmunatuotteiden hinnat nousivat voimakkaasti kasvaneen kysynnän ja pienemmän saatavuuden myötä. Hintojen nousu näkyi etenkin free range- ja barn-laatujuen hinnoissa. Korkeimmasta hintatasosta on tultu alaspäin, mutta hinnat ovat edelleen keskimääräistä korkeammalla tasolla. Hintoihin vaikuttaa myös esiintyvä lintuinfluenssa loppuvuodesta Euroopassa.

Maito- ja heraproteiinien hintatasot ovat olleet voimakkaassa nousussa, tämä johtuu kovasta kysynnästä mm. urheiluravinnepuolelle. Tuotantokapasiteetti ei vastaa kasvanutta kysyntää. Tämä on aiheuttanut hintojen nousua myös muille maitopohjaisille raaka-aineille, kun valmistus on ohjautunut hera- ja maitoproteiineihin tai muilla maitopohjaisilla raaka-aineilla on korvattu kalliimpia proteiineja. Natriumkaseinaatin ja maitojauheiden hinnat ovat myös nousseet. Euroopan lämpöaalto on leikannut maidontuotantoa ja nostanut hintatasoa.

Soijapavun futuurihinnat USA:ssa ova olleet noususuuntaiset kasvukauden sääolosuhteiden kuivuuden ja kuumuuden vuoksi. Sato-odotukset ovat pienentyneet. Soijapavun vienti USA:sta Kiinaan on ollut myös normaalia suurempaa. Euroopassa myös kasvukausi meneillään ja sääolosuhteet voivat vaikuttaa uuden sadon hintatasoon. Logistiset kustannukset ovat myös kasvaneet.

VEHNÄ

Vehnän hinta on ollut noususuuntainen johtuen viimeaikaisista iskuista Ukrainan ja Venäjän välillä. Mustanmeren satamat ja laivat ovat olleet hyökkäysten kohteena, mikä on vaikeuttanut viljan vientiä maailmanmarkkinoille.

MAISSI

Maissin hinta on ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla, tähän on ollut syynä kuivuus ja kuumuus pääasiallisilla tuotantoalueilla. Mustanmeren alueen logistiikkahäiriöt ovat myös vahvistaneet maissin hintaa.

Sääolosuhteet, USD:n kurssi ja geopoliittiset riskit lisäävät viljamarkkinoiden volatiliteettia.

TAPIOKA

Parhaillaan on cassavajuuren sadonkorjuu Thaimaassa ja sen sato on ollut laadultaan heikkoa. Viljelypinta-ala on ollut laskenut myös Itä-Aasiassa. Kasvanut kysyntä ja sääolosuhteet vahvistavat hintatasoa. Tapiokan pääsatoa korjataan marraskuussa. Tapiokatärkkelyksen merirahdit ovat nousseet.

PERUNA

Euroopassa perunan hintataso on vakaa. Varastoja on paljon ja vientikysyntä on ollut heikkoa. Pienempi viljelyala, helteiden aiheuttamat satovauriot ja tapiokatärkkelyksen vahvan hintatason vuoksi hinnat eivät kuitenkaan ole laskeneet.

LISÄAINEET

Elintarvikefosfaattien raaka-aineet mm. rikkihapon hinta on noussut moninkertaisesti Lähi-idän konfliktin vuoksi. Rikki on olennainen osa fosforihapon tuotantoa. Merirahtikustannukset ovat myös nousseet. Kiinalaisten elintarvikelisiä aineiden hinnat ovat myös nousseet niissä käytettävien raaka-aineiden ja merirahtien hintojen nousun vuoksi. Korotukset näkyvät etenkin sitruunahappojohdannaisien sekä natriumbentsoaatin osalta. Suolan hinta on noussut koska eurooppalaiset energiakustannukset ovat korkealla tasolla ja suolan valmistusprosessissa yli puolet kustannuksista tulee suoraan energian käytöstä. Tämän lisäksi useat muut kustannustekijät, kuten kuljetukset ja pakkausmateriaalikustannukset ovat nousseet. Korotukset näkyvät etenkin pienikiteisten suolalaatujen kohdalla.

SAKEUTTAJAT

Karrageenien hinnat ovat nousseet, koska karrageenin raaka-aineesta, merilevästä, on pulaa ja saatavuus rajallinen. Hintoja nostavat myös energia- ja kuljetuskustannusten nousu.

SOKERI

Sokerin hintataso on Euroopassa ollut noususuuntainen viime kuukausina johtuen pienentyneestä tuotannosta lisäksi sääriski vahvistaa hintatasoa ennen uutta satoa.

KAAKAO

Kaakaon futuurihinnat nousivat voimakkaasti heinäkuussa johtuen El Niño -sääilmiön riskivaikutuksista kaakaon satoihin mm. Länsi-Afrikassa ja Ecuadorissa.

KASVIÖLJYT

Rypsiöljy ja auringonkukkaöljy ovat olleet noususuuntaiset johtuen Mustanmeren logistiikkariskeistä, rypsiöljyn alhaisesta saatavuudesta EU-alueella ja kysynnän kasvusta biodieseliin. Palmuöljyn hinta on ollut myös nousussa El Niño -sääilmiön vuoksi.

SIPULIT, PIPPURIT JA LUONNONMAUSTEET

Kuivattujen sipuleiden hintoihin vaikuttavat tällä hetkellä kohonneet logistiikkakustannukset. Merirahlien sekä maakuljetusten hinnat ovat nousseet. Intiassa on maakuljetuksissa kuljettajapulaa lisäksi satamat ovat ruuhkautuneet. Yleisesti Intiassa voluomit ovat laskeneet tänä vuonna n. 25-30% johtuen satokauden alun sateista. Varmuusvarastot ovat olleet alhaiset. Kysyntä Intialaisille sipuleille on kasvanut. Kiinassa yleisesti n. 20 % pienempi sato, mutta suuri varmuusvarasto on paikannut tilannetta. USA:ssa ja Egyptissä sato oli normaali.

Pippureiden globaali tuotanto on laskenut useissa keskeisissä tuottajamaissa, etenkin Vietnamin ja Indonesiassa. Viljelijät ovat siirtyneet viljelemään paremman hintatason hyödykkeitä kuten kahvia ja duriania. Tuotanto on vähentynyt myös Kiinassa ja Intiassa. Brasiliassa on lisätty viljelypinta-alaa, mutta heikot sääolosuhteet ja työvoimapula ovat heikentäneet saatavuutta. Globaalit pippurivarastot ovat pienentyneet kysynnän kasvaessa ja tuotannon pienentyessä. El Niño -sääilmiön ennustetaan vaikuttavan negatiivisesti pippurisatoon vuonna 2027 kuivuudesta ja kuumuudesta johtuen. Tullitariffien vaihtelut ovat myös vaikuttaneet pippureiden vientiin tuottajamaista. Kohonneet merirahdikustannukset vaikuttavat myös pippureiden hintatasoon.

Yleisesti muiden luonnonmausteiden hinnat ovat olleet vakaat. Osassa chililaatuja ovat hinnat olleet noususuuntaiset kuljetuskustannuksista johtuen. Yhteisissä oreganon hinta on edelleen korkealla tasolla. Varmuusvarastot ovat alhaiset ja uuden sadon osalta on edelleen huolen aiheena Pyrollizidine alkaloidit (PAs) koska viljelijät ovat vähentäneet rikkaruohojen kitkemistä korkeiden työvoimakustannusten vuoksi. EU-lainsäädännön täyttämää raaka-ainetta pyrollizidine ja nikkeliraja-arvojen osalta on entistä vähemmän saatavilla. Kuljetuskustannusten nousu näkyy kuivatuissa yhteisissä, koska ovat kuljetuksellisesti tilaa vieviä raaka-aineita.

PAKKAUSMATERIAALIT

Pakkausmateriaalien hinnat ovat nousseet merkittävästi etenkin muovituotteiden osalta.

